

## Delrapport

# Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem

Agderforskning og Danmarks Pædagogiske Universitet (DPU) har på oppdrag fra Utdanningsdirektoratet evaluert Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem (NKVS).

---

**RAPPORT** | SIST ENDRET: 20.01.2010

**Tittel:**

Evaluering av det Nasjonale kvalitetsvurderingssystemet for grunnopplæringen

**Rapporten:**

[Last ned rapporten \(PDF\)](#)

**Forfatter:**

Peter Allerup, mfl.

**ISBN:**

82-7602-128-8 (Nettutgave)

**Utgiver:**

Agderforskning, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole

**År:**

2009

---

## Om evalueringen

Første del av evalueringen av Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem strekker seg fra 2005–2009 og gjennomføres av Agderforskning og Danmarks Pædagogiske Universitetsskole.

Se også:

[Evaluering af Det nationale kvalitetsvurderingssystemet for grunnopplæringen \(NKVS\) : noen aktuelle funn og fortolkninger](#)

[Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem \(NKVS\), delrapport, evalueringens første del](#)

## Om NKVS

Nasjonalt kvalitetsvurderingssystem (NKVS) skal bidra til kvalitetsutvikling, åpenhet og dialog om skolens virksomhet. Det skal også gi grunnlag for kvalitetsutvikling av den enkelte skole.

### **NKVS omfatter:**

- nasjonale prøver
- kartleggingsprøver
- eksamensresultater
- brukerundersøkelser
- internasjonale undersøkelser
- statlig tilsyn
- nettstedet skoleporten

Evalueringen fra Agderforskning og DPU undersøker om dette systemet har lyktes i å frembringe data som gir grunnlag for kvalitetsutvikling.

Evalueringen baserer seg på to spørreundersøkelser og kvalitative case-studier blant nasjonale utdanningsmyndigheter, skoleeiere, skoleledere, lærere, elever og foreldre.

## **NKVS i Internasjonalt perspektiv**

Med unntak av Finland viser forskerne at NKVS i Norge har klare paralleller i andre skandinaviske og vest-europeiske land. Nasjonale tester og læreplaner med fokus på styring er viktige felles trekk. Norge er dermed en del av en internasjonal trend som legger vekt på dokumentering av utdanningens prosesser og styringen av disse prosessene.

## **NKVS og det nasjonale styringsnivået**

Forholdet mellom staten og skoleeierne i det nasjonale kvalitetsvurderingssystemet kjennetegnes av ansvarsstyring hvor nasjonalt tilsyn, nasjonale prøver og internasjonale tester er viktige faktorer. Ansvarsstyringen kommer til syne ved at den enkelte skoleeier har ansvar for å drive lokal kvalitetsutvikling og organisasjonsutvikling.

## **Bruken av NKVS i grunnskolen**

De nasjonale prøvene har blitt tatt godt imot på grunnskolenivået. Det er særlig rektorer og skoleeiere som er mest positive til prøvene. Agderforskning peker på at prøvene blir i større grad brukt til styring og kontroll, og i mindre grad som pedagogisk diagnostiske verktøy.

Agderforskning og DPU fremhever at skolenes bevissthet om prøvene har ført til økt vektlegging av det prøvene måler i undervisningen.

I motsetning til de nasjonale prøvene blir kartleggingsprøver i grunnskolen i stor grad brukt som pedagogisk diagnostiske verktøy.

Rapporten viser en markant og systematisk sammenheng mellom kulturen på den enkelte skole og skolenes bruk av NKVS. Skoler som er mer samarbeidsorientert har større sannsynlighet for å få godt utbytte av NKVS. Resultatene viser også at flere skoler har blitt mer samarbeidsorientert fra 2006 til 2009.

## **Bruken av NKVS i videregående opplæring**

Videregående skole har færre elementer av NKVS enn grunnskolen. Verken Nasjonale prøver eller kartleggingsprøver ble brukt i videregående i den perioden evalueringen pågikk.

Elevundersøkelsen er veletablert i videregående. Rektorene ser på den som en like viktig kilde til kunnskap om skolen som karakterene. Lærerne kjenner også til den, men er mer reservert når det gjelder nytteverdien. Karakterer står sentralt i kommunikasjon om kvalitet i videregående skole.

Forskerne mener at det i videregående opplæring er utviklet et sterkere evalueringskultur og et klarere begrep om vurdering.

## **Konklusjoner**

Agderforskning og DPU fremhever at NKVS er en fornuftig avveining mellom behov for styring og behov for læring innenfor et sett rammebetingelser. På skolenivå fremstår ikke NKVS som et helhetlig system. Lærerne har vanskelig for å skille de ulike elementene i NKVS og bruk av dem, fra andre undersøkelser og verktøy.

Å skape støtte til lokal evalueringskultur og kvalitetsutvikling er en utfordring i det videre arbeidet med utformingen av NKVS.